

DE BUURT
IS VAN ONS

DE BUURT
IS VAN ONS

SP.

**SLOPEN?
BEZOPEN!**

HOOP

GEEN

SLOOP

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord door Lilian Marijnissen	9
1. Zorg in de buurt	15
2. Een veilige buurt	19
3. Onderwijs in de buurt	23
4. Meebeslissen over de buurt	27
5. Wonen in de buurt	29
6. Een fijn klimaat in de buurt	35
7. Een leefbare buurt	39

VOORWOORD

Lilian Marijnissen

Politici hebben hun mond vol over crises: de kredietcrisis, de klimaatcrisis, de wooncrisis, een vertrouwenscrisis in de politiek en ga zo maar door. Het zijn allemaal symptomen van een veel grotere crisis, waar ze hun mond over dichthouden: de crisis van het kapitalisme. Want voor steeds meer mensen is het altijd crisis. Zij trekken keer op keer aan het kortste eind. Ze worden gepakt, dan weer zogenaamd omdat het crisis is en dan weer omdat het crisis was. Vind je het gek dat mensen het vertrouwen in het systeem verliezen?

De groeiende tweedeling, de uitholling van de democratie, de achterblijvende lonen, de bezuinigingen op onze voorzieningen, de uitbuiting van mensen en de uitputting van de aarde - het zijn geen toevallige en geïsoleerde ontwikkelingen. Al deze ontwikkelingen hebben te maken met hoe onze economie georganiseerd is en met de politieke keuzes die daaraan ten grondslag liggen.

In ons dagelijks werk in de buurten zien we de gevolgen. Hier vallen de klappen. De voorzieningen verdwijnen en daarmee ook de sociale samenhang. Terwijl hier de mensen wonen die de gevolgen van de politieke keuzes van Den Haag het meeste merken, is juist hier de afkeer van de politiek het grootst.

Op het eerste gezicht lijkt het vreemd dat in de buurten waar mensen het hardst worden geraakt de politieke betrokkenheid zo laag is. Maar als je het aan mensen vraagt, begrijp je het snel genoeg. Al decennia krijgen mensen in deze buurten –ook van ‘links’- vlak voor de verkiezingen te horen dat het

allemaal beter wordt als ze maar op een bepaalde partij stemmen. Dat hebben mensen jarenlang gedaan. Maar na elke verkiezing is de ervaring, op wie je ook stemt, elke keer opnieuw, al jaren achter elkaar, dat die beloften worden gebroken. 'Of je nou door de hond of de kat gebeten wordt' is niet voor niets één van de meest gehoorde uitspraken in deze buurten.

In 2008 presenteerde de SP al een publicatie getiteld 'Buurt, schaal van de toekomst'. Een boekje vol initiatieven die het belang van de buurt onderstrepen. In de jaren sinds het verschijnen van 'Buurt, schaal van de toekomst' is veel gebeurd. Opeenvolgende kabinetten Rutte, soms ook geholpen door 'links', verloren de menselijke maat compleet uit het oog. Fusies, herindelingen, privatiseringen en schaalvergrotingen deden voorzieningen uit de buurt verdwijnen. Zeker ook buiten de Randstad. Vaak zonder dat mensen daar iets over te vertellen hadden. Dit heeft het gevoel van een regionaal onbehagen versterkt en zorgt er ook voor dat mensen steeds minder grip ervaren op hun directe omgeving en daarmee op hun leven. De kloof tussen de Randstad en de rest van het land groeide, net als de kloof tussen de mensen en de politiek. Het vertrouwen in de politiek was zelden zo laag. Een deel van de mensen zoekt toevlucht bij extreem rechtse partijen die een proteststem pretenderen te zijn, maar die de werkende klasse in werkelijkheid niets te bieden heeft. Links zou deze kiezers niet op voorhand moeten veroordelen of op ze neer kijken, maar juist een hoopvol alternatief bieden.

Als we hier iets aan willen doen, dan begint het bij de buurt. Want de buurt is in de steek gelaten. Verwaarloosd en genegeerd.

De markt en de managers kregen het voor het zeggen en dat leidde vooral tot meer kosten en bureaucratie. Winkels en buslijnen verdwenen en speeltuinen en volkstuinten moesten wijken voor de speculanten. In te veel buurten nam de verloedering toe en is de veiligheid afgenomen. Een ware kaalslag. Uit onderzoek van de Groene Amsterdammer en Follow the Money blijkt dat de afgelopen vijftientig jaar 1410 basisscholen de deuren sloten, het aantal rechtbanken halveerde en de afstand tot een ziekenhuis groter werd. Afgelopen tien jaar nam het aantal bibliotheken af met 28 procent. In de provincies gebeurde dit in sneller tempo dan in de Randstad. Het aantal politiebureaus is ook sterk verminderd en wijkagenten in de wijk zijn ook schaars geworden.¹

1. Onderzoek Groene Amsterdammer en Follow the Money, oktober 2021

Ook door de mislukte decentralisaties in 2015 zijn voorzieningen verdwenen. Gemeenten kregen veel meer taken (zoals jeugdzorg en maatschappelijke opvang), maar niet het benodigde geld. Een voorbeeld van hoe het dus niet moet. Het gevolg? Gemeenten moesten voortaan kiezen tussen het behoud van het zwembad, de bibliotheek of het buurthuis. In de zogenaamde ‘participatiesamenleving’ moesten mensen het eerst zelf in hun eigen ‘netwerk’ oplossen, voordat ze hulp konden krijgen. Verzorgingshuizen werden gesloten door VVD en PvdA, zonder een nieuwe veilige plek voor onze ouderen te creëren. ‘Het is een pijnlijk sluitstuk van de decentralisatiegolf dat de meest kwetsbare mensen die als eerste bij voorzieningen zouden moeten uitkomen die vaak als laatste vinden’, stelt Kim Putters van het Sociaal Cultureel Planbureau.

Deze ontwikkelingen maken het pleidooi voor de buurt actueler dan ooit. Want de buurt mag niet het sluitstuk zijn van de politiek, dit is de schaal voor de toekomst. We moeten terug naar de menselijke maat, naar de buurt als basis waar mensen zeggenschap hebben over hun eigen omgeving. Want in de buurt begint het. In de buurt groeien onze kinderen op. Veiligheid begint met wijkagenten en politieposten in de buurt. Een rechtvaardig klimaatbeleid en een lage energierekening kunnen alleen samen met de mensen. Buurtcentra en bibliotheken, kleinschalige scholen en buitenschoolse opvang, goede winkels, een buslijn en een bank in de buurt, veilige plekken voor kinderen om te spelen en voor jongeren om rond te hangen, een goede ondersteuning van mantelzorgers, jongeren opleiden en een overheid met een gezicht dat je in de ogen kunt kijken, in plaats van een mailadres. We kunnen niet zonder in de buurt.

De buurt is niet alleen de plek waar we voorzieningen het meest efficiënt kunnen organiseren, het is ook de schaal waarop de invloed van mensen het grootst is. Zeggenschap helpt om de voorzieningen in de buurt beter te maken en de betrokkenheid van de bewoners te vergroten. Samen bezig zijn met de buurt kan ook de gemeenschapszin versterken en zorgen dat mensen bereid zijn om elkaar vaker te helpen. En met een referendum geven we bewoners de mogelijkheid om besluiten van de politiek zo nodig terug te draaien.

De SP voert politiek altijd niet alleen voor, maar juist ook met mensen. Ook laten we onze eigen alternatieven in de praktijk zien. Het kán namelijk anders. Daarom bouwen we een Zorgbuurthuis in Oss, een plek waar je oud kunt worden in je eigen vertrouwde buurt. En een Huis van het Recht in Heerlen, waar mensen in de buurt terecht kunnen voor hulp als ze een conflict hebben met hun baas of huurbaas of met de gemeente. Het zijn de voorbeelden hoe we deze voor mensen zo belangrijke voorzieningen kunnen organiseren in de buurt. Omdat de buurt de toekomst heeft. De buurt is van ons.

1.

ZORG IN DE BUURT

Tien jaar Rutte heeft gezorgd voor een afbraak van zorg in de buurt. Verzorgingshuizen werden gesloten. Ouderen moeten nu langer thuis blijven wonen, terwijl ook op de zorg thuis bezuinigd is. De wachtlijsten in de jeugdzorg zijn zo lang dat kinderen gemiddeld ruim 10 maanden moeten wachten voordat ze hulp kunnen krijgen. In 2018 zijn het Slotervaartziekenhuis en de IJsselmeerziekenhuizen failliet gegaan. De sluiting van eerste hulpposten komt regelmatig voor, zodat mensen langer moeten reizen om in noodsituaties hulp te krijgen.

Dat moet echt anders. Ook de coronapandemie heeft duidelijk gemaakt dat niet marktwerking en schaalvergroting maar samenwerking en kleinschaligheid de oplossing is.

BRENG DE ZORG NAAR DE MENSEN

Een kleinschalige, menselijke aanpak geeft zorgmedewerkers beroepstrots en patiënten krijgen zorg op een menselijke maat. De wijken en buurten zijn een ideaal niveau voor het organiseren van zorg. Niet alleen vanwege de kleinschaligheid, maar ook omdat familie en buurtgenoten vlakbij zijn, zodat vrijwilligers gemakkelijker zijn te vinden. De mogelijkheid om oud te worden in je eigen buurt is een aangenaam vooruitzicht voor veel ouderen. Ouderen hebben het recht op zelfstandige woonruimte en privacy, met in elke buurt op hen afgestemde zorg en voorzieningen. Buurten waar mensen lang blijven wonen blinken ook nog eens uit in sociale samenhang. En in de zorg is behoefte aan meer autonomie, huiselijkheid en intimiteit. Meer sociale contacten, meer kleinschaligheid. Niet alleen ouderen, maar de hele buurt heeft baat bij zorg dichtbij.

Goede zorg in de buurt en in de wijk

- De SP vindt dat er per buurt, wijk of dorp zorgteams moeten worden georganiseerd, die zijn verbonden aan een wijkgezondheidscentrum of huisarts. Ook de huishoudelijke verzorging behoort tot dat team. De markt in de thuis- en jeugdzorg moet worden afgeschaft.
- Ziekenhuizen moeten dichtbij zijn en blijven. De SP vindt dat ziekenhuizen binnen maximaal 20 minuten bereikbaar moeten zijn en maximaal 300 bedden groot mogen zijn. Het fuseren van ziekenhuizen, waarbij vaak delen van een ziekenhuis verdwijnen, wordt niet toegestaan als het maximum van 300 bedden wordt overschreden. Daarnaast moeten gemeenten invloed krijgen op belangrijke besluiten van ziekenhuizen die de bewoners raken.
- Om te voorkomen dat de zorg per gemeente verschilt, wordt er een gemeentelijk basispakket ingevoerd voor onder andere huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding en ondersteuning voor mantelzorg.
- We pakken de bureaucratie in de zorg aan. Indicaties worden niet meer gedaan door logge bureaucratische organen, maar door huisartsen en verpleegkundigen in de wijk. De huisarts en de verpleegkundigen kunnen het beste beoordelen welke zorg waar nodig is. Hierdoor krijgen mensen beter passende en snellere zorg.
- Mantelzorgers worden actief geholpen bij het zorgen voor hun naasten. Hierdoor kunnen mensen langer thuis wonen zonder dat de mantelzorger eraan onderdoor gaat.
- Woningen worden levensloopbestendig gemaakt, waardoor mensen niet hoeven te verhuizen op hun oude dag en daarmee hun sociale netwerk behouden.
- De SP maakt zich sterk voor het Zorgbuurthuis. Een plek waar je oud kunt worden, in je eigen vertrouwde buurt. Je kunt er samen met je partner wonen, ook als de een zorg nodig heeft en de ander niet. Er is vers eten en er zijn bekende gezichten. In plaats van de lange gangen van het oude verzorgingshuis is het Zorgbuurthuis kleinschalig, zoals thuis. Het Zorgbuurthuis wordt ontwikkeld en georganiseerd samen met de buurt. Zodat het ook echt van de buurt is. Ook heeft het Zorgbuurthuis een inloofunctie voor de buurt. Verschillen mensen uit de buurt kunnen er samen komen.
- Er moet een Consultatiebureau komen waar zowel jongeren als ouderen terecht kunnen.
- Jeugdzorg moet laagdrempelig en dicht bij de jongeren in de buurt zijn. We zetten in op goed bereikbare en professionele wijkteams, waar ook voldoende kennis aanwezig is. Jongerenwerkers zijn daarbij onmisbaar en bieden jongeren een beter perspectief in de eigen wijk.
- Voor veel kinderen is een bezoek aan de tandarts niet vanzelfsprekend. Door een schooltandarts wordt de drempel voor kinderen verlaagd om naar de tandarts te gaan. Mobiele tandartspraktijken (dental cars) rijden in diverse regio's al bij scholen langs.
- Gemeenten worden verantwoordelijk voor een sluitend vangnet van voorzieningen voor de opvang van daklozen en begeleid woonplekken. Huisuitzettingen worden voorkomen. Via prestatieafspraken met de woningcorporaties wordt geregeld dat mensen doorstromen naar een vorm van zelfstandig wonen wanneer dat verantwoord is. Zo nodig met begeleiding.

- Sociaaleconomische gezondheidsverschillen zijn groot in Nederland. Mensen die alleen het basisonderwijs of het vmbo doorlopen hebben, leven gemiddeld zes jaar korter en vijftien jaar in minder goede gezondheid dan mensen met een hbo of universitaire opleiding. Wie opgroeit in een huis met schimmel in een buurt zonder speeltuin, loopt als kind al een achterstand op. Het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen begint dus bij goede werk-, woon- en leefomstandigheden en genoeg aandacht voor preventie. Dit betekent voldoende speelruimte voor kinderen, groen in de buurt, gezonde huizen. Maar ook het stimuleren van een gezonde levensstijl, zoals hulp bij het stoppen met roken en hulp bij het aanpakken van obesitas.

HET EERSTE ZORGBUURTHUIS IN OSS

Ouderen in Nederland verdienen goede zorg. Daar hoort wat de SP betreft bij dat ouderen oud moeten kunnen worden in hun eigen buurt. Dat is met name belangrijk voor ouderen voor wie het thuis wonen niet meer gaat of die kampen met eenzaamheid of gevoelens van onveiligheid. Zeker na het verdwijnen van de verzorgingshuizen is hieraan behoefte. In Oss wordt daarom hard gewerkt aan de bouw van het eerste Zorgbuurthuis van Nederland.

Het Zorgbuurthuis is op de schaal van de buurt en wordt georganiseerd samen met de buurt. Want daar waar we wonen hebben we een sociaal netwerk, zijn onze burens bekend en hebben we onze vertrouwde buurtgemeenschap. Daar zijn de mensen die mantelzorg verlenen, de vrijwilligers die zich willen inzetten voor hun eigen buurt en de bekende gezichten van de burens. In je eigen buurt is het immers veel gemakkelijker om vrijwilligerswerk te doen. Geen anonimiteit of grootschaligheid, maar als onderdeel van een betrokken gemeenschap.

Het Zorgbuurthuis heeft een inloofunctie voor de buurt, zodat ouderen uit de buurt ook kunnen mee eten en meedoen met activiteiten. Dit komt ook de sociale samenhang van de buurt ten goede. Dus een huis waar verzorging, verpleging, thuiszorg, recreatie, dagbesteding, open eettafel, leestafel, vergaderruimte voor de buurt en andere buurtactiviteiten samenkomen. Waarin lokale seniorenverenigingen een ruimte hebben om hun activiteiten te organiseren. Waarbij het contact binnen en buiten het huis wordt versterkt. Dit maakt de verbinding met de buurt groter.

RESPIJTHUIS IN ASSEN

De SP vindt dat mantelzorgers actief moeten worden ondersteund. In Assen is daarom het Respijthuis opgezet, een laagdrempelige ondersteuning voor mantelzorgers. Het Respijthuis is een gewone rijtjeswoning in de buurt, waar mensen met een beperking in huiselijke setting voor een dagdeel of een nacht kunnen verblijven om mantelzorgers te ontlasten. Met een beroepskracht en vrijwilligers worden de mensen opgevangen. Het doel is om te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. Op woensdagen en vrijdagen kunnen mensen die mantelzorg ontvangen tussen 10.00 en 16.00 uur terecht in het 'Beleefhuis' voor vervangende zorg. Een andere mogelijkheid is dat een vrijwilliger op bezoek komt bij mensen thuis zodat de mantelzorger iets voor zichzelf kan doen, terwijl de vrijwilliger vervangende zorg verleent.

BSO+ IN ZUTPHEN

De BSO+ is een normale buitenschoolse opvang, maar dan met een hulpverlener van een zorginstelling ter plaatse. Daardoor kunnen ook kinderen die hulp nodig hebben naar de opvang bij hen in de buurt en hoeven ze niet naar een zorginstelling buiten de stad. De BSO+ is op dezelfde plek gevestigd als de reguliere opvang. Daardoor kunnen er gezamenlijke activiteiten plaatsvinden met kinderen die geen extra begeleiding of zorg nodig hebben. Mogelijk wordt met deze vroegtijdige begeleiding intensievere zorg op latere leeftijd voorkomen.

2.

EEN VEILIGE BUURT

Meer dan tien jaar VVD-beleid heeft de veiligheid in buurten uitgehold. Meer dan 150 politiebureaus zijn gesloten en er zijn sinds 2012 niet of nauwelijks agenten bijgekomen. De gedupeerden van dit beleid zijn de slachtoffers van criminaliteit. Door gebrek aan capaciteit moeten zij wachten totdat ze geholpen worden. Hun aangiftes blijven op de plank liggen, terwijl criminelen vrij rondlopen. Voor de politie is het dweilen met de kraan open. Zij racen van incident naar incident en komen niet toe aan een preventieve aanpak. De wijkagenten worden vanwege al die incidenten uit de wijk gehaald, terwijl juist zij snel op de hoogte zijn van problemen. Zij kennen de mensen die voor overlast zorgen en vatbaar zijn voor het criminele circuit. Juist wijkagenten zouden hier effectief tegen kunnen optreden.

Je buurt is een thuis, waar je jezelf veilig moet voelen en waar je kinderen veilig moeten kunnen opgroeien. Bij het aanpakken van overlast spelen bewoners zélf ook een belangrijke rol. Als de sociale samenhang in een buurt goed is, voelen bewoners zich gesterkt om anderen aan te spreken. Tegelijkertijd moeten zij zich daarin gesteund voelen door een actieve en zichtbare wijkagent.

EEN VEILIGE BUURT DOOR:

- Elke buurt verdient een wijkagent. Bij de vorming van de nationale politie is afgesproken dat er per 5.000 inwoners een wijkagent beschikbaar is. Dat is nu absoluut niet het geval. Juist door preventie besparen we de samenleving veel ellende en kosten.
- Een politiebureau moet in de buurt zijn. De afgelopen jaren zijn er honderden politiebureaus gesloten vanwege bezuinigingen, zeker in landelijke gebieden. Het politiebureau moet weer terug in de buurt.
- Laagdrempelige rechtspraak in de buurt kan ervoor zorgen dat mensen letterlijk zien dat er recht wordt gedaan, dat problemen worden aangepakt, conflicten worden opgelost en dat criminaliteit en overlast niet worden getolereerd. Om dat mogelijk te maken zet de SP zich in voor lokale Huizen van het Recht.

 P **LIT**

DE BUURT IS VAN ONS

- Voorkomen is beter dan genezen. Er komt daarom landelijk budget voor gemeenten om een effectief preventiebeleid te kunnen voeren. De publieke ruimte is van ons allemaal. Toch voelen bijvoorbeeld vrouwen en ouderen zich vaker onveilig op straat. Om daar wat aan te doen wordt meer geïnvesteerd in handhaving, maar ook in preventie. Straatintimidatie is volstrekt onacceptabel.
- Er is meer geld nodig voor het beter helpen van mensen met verward gedrag. Er is veel bezuinigd op de GGZ. Een derde van het aantal bedden moest worden geschrapt en meer mensen moesten in de wijk wonen. Daardoor veroorzaken mensen met verward gedrag nu vaker dan voorheen problemen op straat. De politie is hier veel tijd aan kwijt. Deze tijd kunnen zij beter besteden aan het opsporen van criminelen.

HUIS VAN HET RECHT

In Heerlen is sinds januari 2020 het eerste Huis van het Recht geopend. Hier kunnen mensen met verschillende problemen terecht voor hulp, bijvoorbeeld op gebied van schulden, huisvesting of verslaving. Het Juridisch Loket werkt in deze pilot samen met rechtbank Limburg en gemeente Heerlen. Door advies op maat te geven, worden schadelijke gevolgen voor alle betrokkenen beperkt. Dit moet ook leiden tot minder hoge (juridische) kosten voor burgers en de overheid.

Naast het Juridisch Loket, rechtbank Limburg en de gemeente Heerlen zijn ook het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, de woningcorporaties en de Heerlense sociale buurt- en expertiseteams aangesloten bij dit initiatief. Al in tachtig gevallen zijn mensen door het Huis van het Recht geholpen en is een rechtszaak voorkomen.

3.

ONDERWIJS IN DE BUURT

DE WIJKGEBONDEN SCHOOL

Kinderen brengen een groot deel van hun tijd door op school. Vaak is er nog wel een basisschool in de buurt. Maar zodra kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan, komen ze meestal terecht op grote en onpersoonlijke instellingen. Het onderwijs biedt echter veel mogelijkheden om de betrokkenheid van kinderen en jongeren bij hun buurt te versterken. Op wijkgebonden scholen kunnen juist de praktischer aangelegde kinderen waardevolle praktijkervaring opdoen in de buurt. Bijvoorbeeld met werk in de zorg, welzijnsinstellingen en in het buurtonderhoud.

- De ideale school is wat de SP betreft een kleinschalige school. Met kleine klassen en korte lijnen tussen docenten en de directie. Wij verzetten ons tegen de schaalvergroting in het onderwijs, omdat het leidt tot meer bureaucratie en minder aandacht voor leerlingen.
- Schoolzwemmen komt weer terug in het basisonderwijs en er komt meer gym op school onder leiding van vakleerkrachten.
- Veel mbo-instellingen zijn leerfabrieken geworden. De SP wil kleinschalige opleidingen waar veel ruimte is voor contact tussen student en docent. Waar mogelijk worden vmbo en mbo-opleidingen op niveau 1 en 2 samengevoegd tot kleine vakscholen. Beroepsopleidingen dienen praktijkgericht te zijn, met veel ruimte voor maatwerk. Met kleine klassen en intensieve begeleiding worden deze jongeren goed opgeleid en wordt schooluitval bestreden.
- In overleg met het bedrijfsleven moet gezorgd worden voor voldoende stageplekken. De begeleiding bij stages moet op orde zijn.
- Vierjarige mbo-opleidingen moeten niet zomaar worden ingekort naar drie jaar. Per opleiding moet worden bekeken of inkorten zinnig en mogelijk is.

MET
DE
PLG
KL

STOP

DOWN
NOTI

UNDEFER

Nederlandske
Medial

SINT PAULUS BASISCHOOL HEERLEN: SPIL IN DE WIJK

In Heerlen zou Basisschool Sint Paulus in de wijk Passart gesloopt worden. 'Als één buurt een school nodig had, was het deze', zegt SP-wethouder Jordy Clemens. Hij zorgde er met de SP-afdeling voor dat het gebouw inderdaad gesloopt werd en dat de school daarvoor in de plaats juist een nieuw gebouw kreeg in dezelfde buurt als onderdeel van een kind- en buurtcentrum. Naast een basisschool, kwam er een buurtcentrum voor welzijnswerk met vrijwilligers en een zorginstelling in het nieuwe gebouw. Het geheel werd zo een spil in de buurt en op de basisschool verdubbelde in korte tijd het aantal leerlingen.

4.

MEEBESLISSEN OVER DE BUURT

De politiek van marktwerking en schaalvergroting heeft haar weerslag gehad op de samenleving. Het samen leven werd feitelijk ontmoedigd en het eigen belang werd de norm. Daardoor voelen mensen zich steeds minder verantwoordelijk voor de eigen omgeving. Er is een wegkijkcultuur ontstaan, waarin mensen elkaar niet meer aanspreken.

Tegelijkertijd worden beslissingen over voorzieningen in de buurt nu vaak over de hoofden van de bewoners heen genomen. Maar mensen zijn heel goed in staat om mee te beslissen over hun eigen buurt. Inspraak betekent niet dure campagnes om draagvlak te creëren of inspraakavonden over beslissingen die allang zijn genomen. Als je verantwoordelijkheid vraagt van mensen voor de eigen buurt, dan moeten zij hier ook zeggenschap over hebben. Dit niet doen leidt tot cynisme en ondermijnt de overtuiging dat mensen hun eigen leefomgeving kunnen verbeteren.

VERTROUWEN

Om deze spiraal van wantrouwen te doorbreken, moeten mensen kunnen ervaren dat democratie meer is dan eens in de zoveel tijd naar de stembus gaan. Bewoners moeten meer invloed krijgen op hun eigen buurt. Het begint ermee dat de overheid bewoners vertrouwen moet geven. Dat kan bijvoorbeeld door de wijk een budget toe te kennen waarover zij zelf beslissen. Daarnaast moeten bewoners echte zeggenschap krijgen over voorgenomen en genomen besluiten. Mensen willen serieus worden genomen en invloed hebben. Niet alleen achteraf, maar ook vooraf.

DE BUURT IS VAN ONS

- Er wordt een bindend correctief referendum op lokaal niveau ingevoerd. Bewoners moeten een belangrijk besluit namelijk kunnen corrigeren. Deze mogelijkheid vergroot de betrokkenheid en het vertrouwen.
- Daarnaast komt er de mogelijkheid voor burgerinitiatieven. Bewoners kunnen zo een initiatief nemen waarover de hele stad door middel van een referendum een besluit kan nemen.
- De SP is voorstander van het toekennen van budgetten aan wijken waarover de bewoners zelf kunnen beslissen.

WIJKBUDGET

Dankzij de SP hebben Nijmegenaren met het nieuwe wijkbudget jaarlijks een miljoen om te besteden aan de openbare ruimte. Is er een plek in de wijk die bewoners willen verfraaien, of anders gebruiken, dan gaat de gemeente daar samen met bewoners mee aan de slag. Bewoners weten immers het beste wat er mist of beter kan in hun wijk. Via de website kunnen zij de gemeente laten weten waar behoefte aan is. Met het wijkbudget worden samen met de bewoners de beste ideeën uitgevoerd.

Als het aan de SP ligt, wordt dat bedrag fors uitgebreid. De wijken mogen dus zelf beslissen wat er met het budget gebeurt. Via een website zijn alle ideeën terug te vinden om straten, pleinen en speelplekken in de wijk prettiger te maken. De ideeën die voldoende steun krijgen, worden verder uitgewerkt en uitgevoerd. In de praktijk blijkt dit goed te werken en komen er leuke initiatieven uit voort: een gratis bus voor 65+, een compleet nieuwe bibliotheek in Nijmegen-West, bibliotheken op school, behoud van zwembad Dukenburg, een skatehal voor Waalhalla en extra (kunstgras)velden.

5.

WONEN IN DE BUURT

De buurten vormen een buitenkans om de betrokkenheid met de samenleving op te bouwen. Maar de wooncrisis gooit roet in het eten. De huizenprijzen worden enorm opgedreven, onder andere door beleggers. Zij kopen massaal huizen op die vervolgens voor hoge prijzen worden verhuurd. Over de huurinkomsten betalen zij niet eens belasting. Ook uitzendbureaus kopen huizen in woonwijken op om er arbeidsmigranten in krappe kamers voor te veel geld onder te brengen. Ondertussen zijn er steeds minder sociale huurwoningen waardoor de wachtlijsten groeien. Tien jaar op een wachtlijst moeten staan voor een sociale huurwoning is geen uitzondering meer. Wonen is van een recht verworden tot een verdienmodel.

WONINGCORPORATIES BIJ DE LES

In de jaren negentig zijn de woningcorporaties door overheidsbeleid in de rol van winstmakende projectontwikkelaar gedwongen. Zij zijn daardoor hun oorspronkelijke taak, zorgen voor voldoende sociale volkshuisvesting, uit het oog verloren. Corporaties zijn steeds meer dure woningen gaan bouwen, ten koste van sociale woningen. Door fusies halveerde het aantal woningcorporaties bijna. Deze grote corporaties kwamen steeds verder af te staan van de huurders en de buurten. Woningbouwcorporaties moeten bij de les worden gebracht. Zij moeten zich weer gaan richten op het bouwen, beheren en verhuren van betaalbare huurwoningen. Corporaties moeten niet te grootschalig zijn en huurders moeten meer zeggenschap krijgen.

- Volkshuisvesting is hét antwoord op de woningnood. Het ideaal van goed en betaalbaar wonen voor iedereen moet weer gelden als een recht.
- Huurwoningen moeten beter onderhouden worden. Problemen zoals schimmel in huis moeten aangepakt worden.

- Woningcorporaties worden verenigingen zonder winstoogmerk waar de huurders het voor het zeggen hebben.
- De gemeente en de woningcorporaties stimuleren en faciliteren bewoners om hun zeggenschap uit te oefenen. Georganiseerde bewoners en individuele huurders kunnen zich in het overleg met corporaties en gemeente bij laten staan door onafhankelijke ondersteuners die door de gemeente en corporaties worden betaald.
- Wanneer de gemeente of woningcorporaties van mening zijn dat voor bepaalde wijken of buurten ingrijpende veranderingen noodzakelijk zijn, zetten zij een projectgroep op. Daarin zitten naast de gemeente en de betreffende woningcorporaties ook bewonersorganisaties. Wanneer er nog geen bewonersorganisaties zijn, nodigen gemeente en woningcorporaties de bewoners uit om er één op te zetten.
- We bestrijden de tweedeling en segregatie op school en in de buurt door in armere én rijkere wijken huizen van verschillende prijzen te bouwen.
- Arbeidsmigranten worden vaak uitgebuit en met te veel in te kleine huizen gehuisvest. Dat kan ook voor de omgeving tot overlast leiden. Gemeenten krijgen de ruimte om voor een gespreide huisvesting te zorgen, bijvoorbeeld door middel van een maximumpercentage per straat of buurt. Ook moet een maximaal aantal bewoners per woning kunnen worden afgesproken om de leefbaarheid van de straat te garanderen.
- Asielzoekerscentra zijn nu vaak grootschalig en worden driemaal vaker in gemeenten met veel lage inkomens neergezet dan in gemeenten met hoge inkomens. Het is belangrijk voor zowel de asielzoekers als de omwonenden dat asielzoekerscentra gespreid worden door ze ook in rijke gemeenten neer te zetten. Er komt wat de SP betreft een maximum van 300 personen per opvanglocatie. Dat is nu vaak het minimum. Ook worden asielzoekers voortaan verdeeld naar draagkracht van de gemeente. Die wordt bepaald aan de hand van het inwonertal, het woningaanbod, het gemiddelde inkomen en de beschikbare voorzieningen.

GRONINGER HUISJESMELKERS MET VERGUNNINGSTELSEL AAN BANDEN

Zoals in veel steden worden ook in Groningen huisjesmelkers rijk door slecht onderhouden huizen duur te verhuren. De stad kwam steeds meer in handen van vastgoedbaronnen die niet terugschrokken voor intimidatie bij klachten en het gemeentebestuur gaf ze alle vrijheid. Als SP-raadslid Mechteld van Duin dit in 2014 aan de kaak stelt met een onderzoek, wordt zij nog weggelachen.

In de jaren die volgen trekt de SP op met organisaties van stadsbewoners die hun buurten door huisjesmelkers verloederd en onthecht zien raken. Zij oefenen samen een dusdanige druk op het gemeentebestuur uit dat deze 180 graden moet draaien. Wanneer de gemeenteraad uiteindelijk in lijkt te gaan stemmen met maatregelen tegen huisjesmelkers, zit de publieke tribune vol met een tiental vastgoedbazen. Zij zien hun verrijkmingsmodel in gevaar komen en bepleiten een keurmerk en gedragscode. SP-fractievoorzitter Jimmy Dijk: 'Het is wel duidelijk wiens verdienmodel en machtsbasis aan-gepakt wordt.' Hun verzet is tevergeefs.

Van een gemeente met beleid dat huisjesmelkers alle vrijheid geeft in 2014 wordt in 2019 Groningen de eerste gemeente van Nederland die een vergunningenstelsel voor woningverhuur optuigt. Van notoire huisjesmelkers kan vanaf dan de verhuurvergunning worden ingetrokken. </kader>

GEEN NIEUWE KAMERVERHUUR IN HEERLEN

Ook Heerlense buurten worden steeds vaker geconfronteerd met huisjesmelkers. 'Buurtbewoners krijgen daardoor te maken met geluidsoverlast, verkeersdrukke en verloederding van hun woonomgeving, terwijl verhuurders geld verdienen aan deze praktijken', aldus SP-wethouder Jordy Clemens. Daarom heeft de SP-afdeling zich ingezet om voorlopig nieuwe kamerverhuur te verbieden. En dat is gelukt. Voor aantoonbaar goede plannen zal een uitzondering worden gemaakt, maar voor in ieder geval een jaar zal de overlast door huisjesmelkers in Heerlen niet toenemen.

6.

EEN FIJN KLIMAAT IN DE BUURT

Van ieder voor zich naar een collectieve klimaatoplossing

De aarde warmt sinds de industriële revolutie op door de ongekennde uitstoot van broeikasgassen zoals CO₂. Negentig bedrijven zijn wereldwijd verantwoordelijk voor tweederde van de totale CO₂-uitstoot, blijkt uit onderzoek van Richard Heede. Het is een probleem waar we allemaal last van hebben of van gaan krijgen. Toch gaat de overheid voor ieder-voor-zich-oplossingen. Mensen worden aangemoedigd op eigen kosten zonnepanelen te nemen en hun huis te isoleren, terwijl de grootste vervuilers buiten schot blijven. Dat is onrechtvaardig en geen oplossing voor het probleem.

Toen de riolering, het elektriciteitsnet, het telefoonnetwerk en het gasleidingstelsel werden aangelegd, werd dat ook niet aan ieder individu overgelaten. Er werden collectieve inspanningen geleverd om vrijwel iedereen in een redelijke tijd aan te sluiten. Een probleem waar we allemaal last van hebben of gaan krijgen, kan niet individueel opgelost worden. Het klimaatprobleem heeft een collectieve en rechtvaardige oplossing nodig.

- Duurzame energie mag geen luxeproduct zijn en moet voor ieder huishouden betaalbaar zijn. Wij zetten publieke energievoorzieningen op zodat winst opnieuw geïnvesteerd wordt in betaalbare energievoorziening in plaats van dat winst wegvloeit naar aandeelhouders.
- We gaan massaal woningen verbeteren en isoleren. Zo krijgen mensen een beter huis en een lagere energierekening.
- Woningen worden collectief van zonnepanelen voorzien. Zo worden energiekosten lager zonder dat de woonlasten stijgen.

7.

EEN LEEFBARE BUURT

Om van buurten levendige plekken te maken, moet de overheid de verantwoordelijkheid nemen om ruimte te scheppen om te leven. Omdat de bouw van wijken steeds meer is overgelaten aan marktpartijen of woningcorporaties die zich als marktpartij moeten gedragen, is er te weinig aandacht geweest voor de publieke ruimte in de buurt. De voorzieningen die er nog wel zijn, zoals jongerencentra en speeltuinen, zijn verslechterd door jarenlange bezuinigingen.

- De buurt moet een fijne plek zijn om te verblijven en voor kinderen om er te spelen. Daarom is het van belang dat er meer groen in de wijken komt.
- In elke buurt dient een speeltuin te zijn, zodat elk kind veilig kan buitenspelen. In elke nieuw te bouwen wijk moet minstens drie procent van de ruimte bestaan uit buitenspeelplaatsen. Bij het buitenspelen leren kinderen samen spelen, ook met kinderen buiten de bubbel van hun ouders. Kinderen hebben het recht zich te ontwikkelen en zelf, of samen met anderen, dingen te ontdekken. Buitenspelen draagt daaraan bij. We moeten dus meer doen om ervoor te zorgen dat álle kinderen kunnen buitenspelen. Ook kinderen met een beperking.
- Op een gegeven moment ontgroeit de speeltuin. Dus ook voor jongeren moet er een plek in de buurt zijn, ook om gewoon rond te hangen. Buurtcentra zijn daarbij heel belangrijk.
- Scholen brengen leerlingen verantwoordelijkheid bij voor de buurt, door maatschappelijke stages aan te bieden en jongeren te laten meehelpen bij buurtbeheer en buurtonderhoud.
- We starten met een duurzaam wijkenbeleid, waarbij gemeenten meer ruimte krijgen om veilige en leefbare wijken in te richten en deze ook goed te onderhouden. Woningcorporaties mogen meer investeren in de leefbaarheid van de buurt, onder meer door overlast tegen te gaan.

DE BUURT IS VAN ONS

- Voor een leefbare buurt zijn voldoende ogen en oren in de wijk nodig. Geef daarom buurtbewoners invloed op hun eigen wijk en omgeving. Zorg voor voldoende buurtmeesters bij woningcorporaties en bij de politie voor voldoende wijkagenten.

STADSE BOEREN IN OSS

Op verschillende plekken in de stad zijn volkstuintjes aangelegd die door buurtbewoners worden onderhouden. Iedereen krijgt een stukje grond waarop ze kunnen tuinieren. Zo wordt de natuur en het verbouwen van voedsel dicht bij de bewoners gebracht, terwijl het samen tuinieren de band tussen de bewoners versterkt. Dit wordt allemaal gedaan met financiering van de provincie.

SPEELTUIN ELCKERLYC

In tegenstelling tot vele andere steden had Oss in 1991 nog geen speeltuin in de stad. Met de schaarse speeltoestellen die er wel waren kon je ook weinig, zo verouderd waren die. Daarom nam de SP-afdeling het initiatief om een speeltuin op te richten. Het gemeentebestuur trok er alleen geen geld voor uit. De SP'ers in Oss besloten om het dan zelf maar te doen. Na een aantal acties kregen zij een stukje grond toegewezen. Met inzamelingen, donaties en sponsoracties werd het geld bij elkaar gehaald om speeltoestellen te maken. Vele vrijwilligers uit Oss hebben vervolgens de handen uit de mouwen gestoken om de speeltuin zelf te bouwen. 29 jaar later wordt er nog volop in de speeltuin gespeeld. Elckerlyc is regelmatig het toneel voor kinderfeestjes en er wordt jaarlijks met het Elckerlyc Festival een spektakel voor jong en oud georganiseerd.

VOORZIENINGEN IN DE BUURT

Winkels, banken, een postkantoor, bibliotheek en cultuur dragen bij aan een levendige buurt. Deze voorzieningen kunnen ook de anonimiteit in de buurt verminderen. Alleen als mensen elkaar kennen en tegenkomen kan de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid voor de buurt groter worden. Een bank of winkel om de hoek kan voor mensen die minder mobiel zijn het verschil betekenen tussen zelfstandig of afhankelijk zijn. Natuurlijk is niet alles in de buurt: ziekenhuisvoorzieningen, gespecialiseerde winkels of het strand. Daarom is ook een andere voorziening in de buurt belangrijk: bereikbaarheid.

- Het voorzieningenniveau in de buurten en woonkernen op het platteland wordt op niveau gebracht door afspraken te maken met dienstverlenende bedrijven, zoals supermarkten, banken en postkantoren. Deze voorzieningen moeten beschikbaar zijn voor iedereen.

- Contact met de overheid moet altijd laagdrempelig en begrijpelijk zijn. Er komen wat de SP betreft daarom overheidshulpdiensten in de buurt. Hier kun je naartoe bij vragen of hulp bij het aanvragen van DigiD of een toeslag. Ook moet je hier terecht kunnen om problemen met de overheid of haar diensten op te lossen.
- Iedereen heeft recht op een baan. Mensen met een arbeidsbeperking krijgen het recht op (begeleiding naar) werk. Daarvoor maken we nieuwe sociale werkplaatsen (sociale ontwikkelbedrijven).
- Het is van belang dat er per gemeente minstens één bibliotheek is.
- Het openbaar vervoer in dunbevolkte gebieden moet in stand worden gehouden. Er moeten minimale normen komen voor de afstand van elk huis tot de dichtstbijzijnde openbaar-vervoershalte. Ook behoort het Nederlandse openbaar vervoer tot de duurste van Europa. Daarom wil de SP gratis stads- en streekvervoer voor jongeren tot twaalf jaar, mensen vanaf 65 jaar en mensen met een beperking.
- De verplichte aanbestedingen van stads- en streekvervoer zet de werkomstandigheden van medewerkers onder druk en verslechteren de kwaliteit voor passagiers. Daarom worden de verplichte aanbestedingen gestopt en krijgen provincies weer de mogelijkheid om een eigen vervoerder op te richten.

HEERLEN HOUDT PINAUTOMATEN EN SUPERMARKT IN DE BUURT

Het is een bekend verschijnsel in veel buurten: het weghalen van pinautomaten en supermarkten. Voor de Heerlense SP-afdeling was de maat vol. Zij zijn met succes in actie gekomen om pinautomaten in de buurt te behouden. Voor de supermarkt is de race nog niet helemaal gelopen. De bewoners van de Heerlense wijk Zeswegen wilden hun broodnodige supermarkt niet zomaar laten gaan en zijn daarom in actie gekomen. Met steun van de woningcorporatie en de gemeente is een verplaatsing naar een locatie kilometers verderop intussen wel voorkomen.

DE WIJKFABRIEK IN NIJMEGEN

Veertig wijkbewoners hebben samen met wooncorporatie Portaal en de gemeente een plan gemaakt voor hun wijk. Het idee was om een plek te maken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en samen nieuwe activiteiten kunnen ondernemen. De initiatieven variëren van samen een kom soep eten tot het beheren van de wijkwinkel. Zo kunnen bewoners elkaar beter leren kennen én zichzelf ontwikkelen.

DE BASISBAAN IN ASSEN

Een basisbaan is een echte baan voor mensen die al jaren aan de kant staan. De baan bestaat uit taken die in de wijken liggen en niet door medewerkers of door vrijwilligers kunnen worden opgepakt. Zo wordt een baan op maat ontwikkeld. De basisbaan zorgt bij mensen die al lang thuis zaten voor zingeving en trots. Deze mensen krijgen hiermee een cao-loon, collega's en zijn goed voor de wijk bezig. De pilot in Assen duurt twee jaar. Daarna beslist de gemeente of ze het project willen voortzetten.

ARRIVA
+88 company

voor alle
0900 -
ww

9051

29

GOEDE REIS

reisinformatie:
www.arriva.nl

CITEA

ARRIVA

SP.